

Dilemma 1

Dannebrog er formentlig det stærkeste fælles symbol, danskerne har.

Er det i orden, at en danskfødt muslimsk kvinde med tørklæde bærer Dannebrog ved indmarchen til De olympiske Lege i 2016?

Dilemma 2

Efter 1864 opstod mange danske idræts- og gymnastikforeninger i Sønderjylland for at styrke fællesskabet om det sønderjyske og danske. I dag bliver nogle store fodboldklubber i Europa udnyttet til at give politisk momentum for mindretallene.

Er det i orden at bruge sporten på denne måde?

Dilemma 3

Danskere og tyskere er fælles om at bo i det dansk-tyske grænseland, hvor de har det til fælles, at de vil være forskellige.

Kan man have forskellighed som værdi?

Dilemma 4

I grundskolen i Danmark er tysk et valgfag, som mange elever fravælger eller kalder et "hade-fag". Samtidig er Tyskland Danmarks største samhandelspartner.

Bør man fra politisk side gøre tysk obligatorisk i grundskolen?

Dilemma 5

Ved genforeningsfesten i 1920 blev ordene "De skal ikke blive glemt" udtalt af statsminister Niels Neergaard, der havde de danske sydslesvigere i tankerne.

Står dette udsagn fortsat ved magt?

Dilemma 6

Preussernes sejr i 1864 var første skridt til oprettelsen af det tyske kejserrige. Derefter fulgte sejrene over Østrig i 1866 og Frankrig i 1871, hvorefter kong Wilhelm I lod sig krone til tysk kejser. Både Danmarks og Europas moderne historie kan dermed siges at begynde på Dybbøl.

Skal danske skolebørn vide mere om den historiske sammenhæng fra 1864 og frem til i dag?

Dilemma 7

Dansk har som eneste fællessprog siden 1864 bundet danskerne sammen som folk. Sproget er blevet opfattet som hjørnestenen i vores kulturelle fællesskab. I de senere år er engelsk kommet til at fylde mere i det danske samfund. Bl.a. kan flere videregående uddannelser kun læses på engelsk.

Er det acceptabelt, at dansk får mindre betydning som fællessprog til fordel for engelsk?

Dilemma 8

Efter nederlaget i 1864 blev Slesvig (Sønderjylland) en del af Preussen og senere det tyske kejserrige. I den nordlige del var dansk/sønderjysk det mest udbredte sprog, men omkring år 1900 blev tysk indført som kirke- og skolesprog, også hvor befolkningen kun talte sønderjysk. Det var ikke populært.

Er det i orden at forlange, at man ikke kan lære ens modersmål i skolen?

Dilemma 9

Efter tabet af hertugdømmerne i 1864 blev Danmark en homogen nationalstat med kun et folk, et sprog og en kultur, som begyndte at definere sig selv i modsætning til det tyske.

Gemmer vi stadig en rest af nag til tyskerne i vores folkesjæl?

Dilemma 10

Danmark er blevet et flerkulturelt samfund, der ikke på samme måde som efter 1864 blev holdt sammen af en stærk national identitet.

Er vi i dag i stand til at være medborgere i et flerkulturelt fællesskab?

Dilemma 11

Mange unge fra grænselandets mindretal opfatter sig selv som bærere af både dansk og tysk identitet.

Kan man have mere end en national identitet?

Dilemma 12

Dybbøl Mølle betragtes i dag som et af danskernes vigtigste nationale symboler.

Er det vigtigt at have nationale symboler?

Dilemma 13

Her 150 år efter nederlaget i 1864 intensiverer man det grænseoverskridende samarbejde i grænselandet, fordi man i udkanten af hver sin nationalstat mener at stå stærkere sammen.

Kan borgere med forskelligt nationalt sindelag træffe fælles beslutninger på et demokratisk grundlag?

Dilemma 14

56 år efter nederlaget i 1864 blev grænsen flyttet i 1920, men nu fastlagt ud fra en folkeafstemning. Herefter opstod der et dansk mindretal i Sydslesvig og et tysk mindretal i Nord-slesvig med egne børnehaver, skoler, kirker, avis, alderdomshjem m.m.

Giver det stadig mening at støtte de to nationale mindretal med offentlige midler?

Dilemma 15

Danskerne er gennem de sidste 40 år blevet kraftigt udfordret, fordi Danmark fra midten af 1970'erne har modtaget mange indvandrere.

Skal danskerne acceptere, at Danmark bliver flerkulturelt?

Dilemma 16

Efter nederlaget i 1864 blev Danmark en småstat, der måtte gå balancegang mellem de europæiske stormagter.

Skal Danmark også i fremtiden acceptere rollen som "småstat" i både et europæisk og et globalt perspektiv?

Dilemma 17

Det grænseoverskridende samarbejde i det dansk-tyske grænseland har betydet, at grænsen er blevet mere udvisket. Nogle hævder endda, at grænsen i højere grad samler end adskiller, og andre, at "Danmark begynder ved Ejderen, men Tyskland slutter først ved Kongeåen".

Har Danmark brug for en tydelig både fysisk og mental grænse til Tyskland?

Dilemma 18

Danmark har gennem århundreder taget imod mange forskellige indvandrergrupper som f.eks. herrnhuter, kartoffeltyskere, jøder og polakker, der efter et par generationer har slået rod i dansk kultur og bidraget til udviklingen af landet.

Skal vi gøre noget for at fremme oplysningen om disse indvandrergrupper?

Dilemma 19

Danmark var som bekendt et krigsførende land under 2. slesvigske krig i 1864.

Skal Danmark igen være med som krigsførende land og fortsat deltage i internationale konflikter som i Irak, Afghanistan og Syrien?